

BARADLA-BARLANG, AGGTELEKI RÖVIDTÚRA
▲ Hangversenyterem

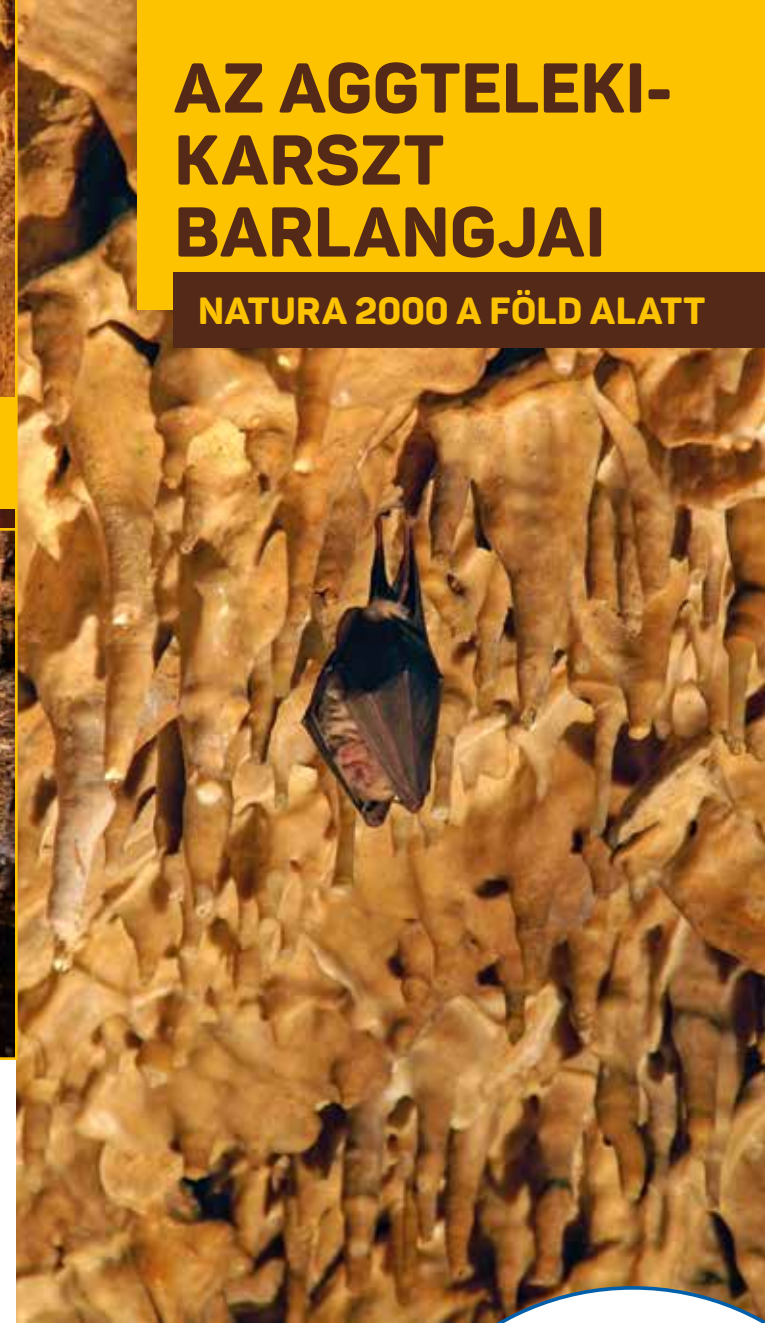
▲ **VASS IMRE-BARLANG**
Jellegzetessége: rendkívüli képződménygazdagság, különösen nagy számban előforduló heliktit

BARADLA-BARLANG, JÓSVAFŐI RÖVIDTÚRA
◀ Pisai ferdetorony; Cseppkőfüggöny a Kaffka-teremből ▲

▲ **RÁKÓCZI-BARLANG**
Jellegzetessége: karsztvízszintet elérő járatrendszer, tömeges és változatos borsókó és heliktit képződmények

AZ AGGTELEKI-KARSZT BARLANGJAI

NATURA 2000 A FÖLD ALATT

BARADLA-BARLANG, VÖRÖS-TÓI KÖZÉPTÚRA
◀ Sárkányfej

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

📍 3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.
☎ +36-48/506-000,
☎ +36-48/506-001
✉ info.anp@t-online.hu

Tourinform – Aggtelek

📍 3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.
☎ +36-48/503-000, +36-30/228-95-98
✉ naturinform.anp@gmail.com
🌐 www.anp.hu;
🌐 anp.nemzetipark.gov.hu

Fényképeket készítették: Balázs G.-Dányi L., Boldogh S., Egri Cs., Forrásy Cs., Gruber P., Papáčová L., Salamon G., Virók V.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vissza nem térítendő támogatásban részesült az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Kormány által biztosított pályázati forrás keretében. A KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 azonosító számú projekt (A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó beruházások az Aggteleki Nemzeti Park területén) a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében valósult meg 2016. augusztus és 2019. február között.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Regionális
és Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az Európai Unió Madárvédelmi és Élőhelyvédelmi Irányelvei alapján hazánkban is kijelölésre kerültek ún. Natura 2000 területek és fajok. Barlangok vonatkozásában bizonyos denevérek és a magyar vakfutrinka a kijelölés alapjául szolgáló fajok, a turizmus számára meg nem nyitott barlangok pedig a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek közé tartoznak.

A BARLANGOK, MINT ÉLŐHELYEK

Hazai középhegységi barlangjainkban a 8–10 °C-os évi középhőmérséklet, a 95–100 %-os relatív páratartalom, a gyenge légmozgás és a 6–7 pH körüli kémhatás azok a jellemzők, amelyek meghatározzák, hogy milyen körülményekhez kell az ott élőknek alkalmazkodniuk. A barlang igen energiaszegény környezet, ugyanis a teljes sötétség miatt hiányoznak a fotoszintetizáló szervezetek. A barlangi állatok tápláléka a külvilágból sodródik be, a legtöbb esetben a víz szállítja.

DENEVÉREK – A NEM ÁLLANDÓ BARLANGLAKÓK

Állatföldrajzi szempontból rendkívül érdekes az Aggteleki-karszt térsége, ugyanis több melegigényes denevérfaj itt éri el elterjedésének északi határát (pl. *Kereknyergű patkósdenevér*). A terület barlangjai nagyon fontos, nemzetközi szinten is ismert denevérszállások: a 28 hazai denevérfaj közül eddig 20 előfordulását sikerült az itteni üregekből bizonyítani. A fajok többsége (pl. *nagy és kis patkósdenevér, csonkafülű és közönséges denevér*) ma már inkább csak telelésre használja a barlangokat, szaporodási időszakban ugyanis a lényegesen melegebb épületekbe, például templomok padlására húzódnak. A rendkívül érzékeny, fokozottan védett *hosszúszárnyú denevér* viszont nyáron is ragaszkodik a barlangokhoz.

A fentebb említetteken túl további 4 Natura 2000-es jelölő faj, így a *tavi, a nagyfülű, a hegyesorru denevér*, illetve a *nyugati piszedenevér* is rendszeresen előfordul az itteni barlangokban.

A legnagyobb barlangoknak ősszel, a denevérek nászidőszakában is fontos szerepe van, ugyanis látványos nászrepülés (swarming) keretében ezek bejáratánál történik a párzás.

GERINCTELENEK – AKIK NEM HAGYJÁK EL A BARLANGOT

Magyar vakfutrinka (*Duvalius hungaricus*)

A magyar vakfutrinkát 1903-ban fedezték fel a Baradlában: ezután fellendült a barlangi élőlények iránti érdeklődés. Ez a 4–6 mm hosszú, borostyánkőssárga, elegáns kis bogár ragadozó, a barlangban elsősorban az ugróvillások képezhetik táplálékát.

Magyar vakfutrinka

TOVÁBBI ÉRDEKES FAJOK

A szemercsés vakászka (*Mesoniscus graniger*) és az aggteleki vakbolharák (*Niphargus aggtelekiensis*) ugyan nem tartoznak a Natura 2000-es jelölőfajok közé, de ők tekinthetők a Baradla leggyakoribb lakóinak, így mindenképpen említést érdemelnek. Mindkét faj igazi barlanglakó, mutatják a sötétséghez való alkalmazkodás összes jelét: szemek és pigmentáltság hiánya, hosszú érzékszőrök.

A szemercsés vakászka a barlang általános takarítója: mindent megeszik, ami kellően puha. Üvegszerűen átlátszó, látszik, hogy éppen mit uzsonnázott. Átlagos testméretük 7 mm.

A vakbolharások mintegy 350 faja 1–2 kivételtől eltekintve föld alatti vizekben fordul elő. Az aggteleki vakbolharák akár 2,5 cm-esre is megnőhet.

Szemercsés vakászka

Aggteleki vakbolharák

Közönséges denevér

Kereknyergű patkósdenevér

Közönséges denevér

ISMERKEDÉS A BARLANGOK KÜLÖNLEGES VILÁGÁVAL - LÁTOGATHATÓ BARLANGOK

Baradla – „barlangászat” kezdőknek

A Baradla–Domica-barlangrendszer jól kiépített, kivilágított szakaszain biztonságosan és kényelmesen kaphatunk képet a föld mélyének rejtélyeiről a határ mindkét oldalán.

Néhány érdekesség a Baradláról:

- Magyarország legrégebben kutatott, legismertebb, évszázadok óta látogatott barlangja
- háromszintes, klasszikus karsztbarlang, fejlett rendszer több oldalaggal
- rendkívüli cseppkőgazdagság, összetett karsztformák
- 2010-ig Magyarország leghosszabb barlangja volt, de ma is a leghosszabb patakos barlangunk (a barlangrendszer teljes hossza 28,6 km)
- régészeti jelentőség – a bükki kultúra (i.e. 5000–3000) egyik legjelentősebb lelőhelye
- jelentős és egyedi élővilág, több endemikus faj, barlangbiológiai kutatásokban tudománytörténeti jelentőség, denevérek tömeges telelőhelye
- Ramsari terület (2001)

Az Aggtelek és Jósvafő községek között húzódó majd 7 km hosszú kanyargós főág egy felszín alatti patak medre. A főághoz több mellékág csatlakozik. Vízzel manapság már csak árvizek idején folyik végig a főágban: a barlangi víznyelőkön át az alsó barlangokba jut.

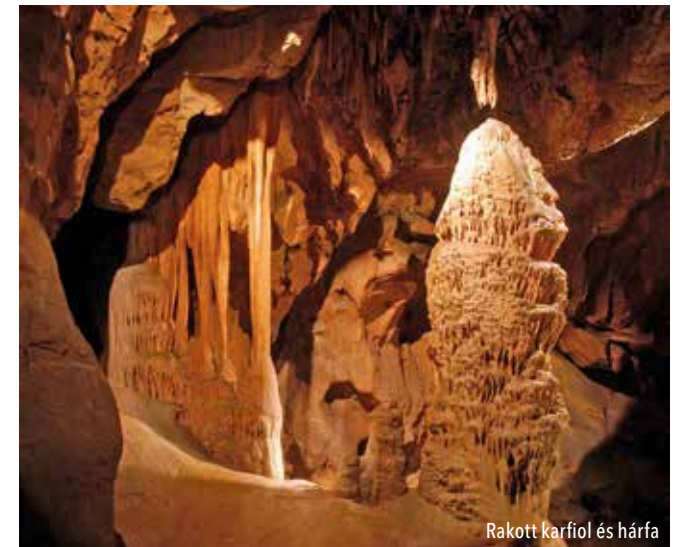
A sziklaalagút átlagosan 10 m széles, 7–8 m magas, néhány helyen pedig hatalmas teremmé szélesedik.

Tigris

Dobostorta

Rakott karfiol és hárfá